

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Epistolarvm [epistolarum] D. Philippi Melanchthonis Farrago

Melanchthon, Philipp

Basileae, 1565

VD16 -M3220

De usu arteriarum disputatio

[urn:nbn:de:bsz:31-312770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-312770)

res meos habet perspectos, ut sciat me et religio-
nis studiosum esse, et abhorrere ab iniustis consi-
lijs. Cumq; in hoc nostro coniugio celebrari-
tiam Deum cupiamus, sepe preces coniungimus,
sepe de diuinis mandatis, de spe uitæ æternæ, de be-
neficijs Christi colloquimur: ut his sermonibus ec-
tiam pietas ipsius mihi magno solatio est. Si quis
autem amet ritus, his suo arbitrio uti potest. Nam
mihi maximæ curæ est, ut nostrum coniugium u-
triq; iucundum sit, et salutare: et Deum oro, ut
utriusque mentem gubernet ad suam laudem. Oro
autem et obtestor R. V. D. ut hanc nostram com-
memorationem boni consulat: et ut paterno amo-
re nos complexa est, ita nunquam sinat animum
tuum ab alienari. Nos uicissim pietatem quam
filius optimo patri debet, summa fide præstabi-
mus: ac ualde rogamus, ut R. V. D. mittat aliquem
huc, cum quo copiosius de his rebus colloqui pos-
sim, qui exponat coniugi meæ cariss. beneuolentiã
R. V. D. erga me nihil mutatam esse. Bene ualeat
R. V. D. quam Deus diu seruet incolumem. 1539.
Mense octobri.

De usu arteriarum disputatio.

Nisi cõsuetudo scholæ nobis nota esset, magno-
pere uererer, ne me sumpsisse mihi hunc locum,
aut

aut has dicendi partes impudentia aut fiducia ingenij iudicaretis. Sed quia scitis, preceptorum consilio hic quasi suas operas singulis attribui, quæ so ne de mea uoluntate aut natura secus sufficimini. Est enim necessarium, honestæ consuetudini, quæ disciplina causa instituta est, morem gerere. Ego autem cum in omni uita, tum uerò præcipuè hoc loco, magis cupio uobis mores meos et uoluntatem probari, quàm doctrinam et eloquentiam. Et in hac imbecillitate ætatis, ne quidem requirenda est eruditio aut facultas dicendi eximia, quæ etiam felicissimis ingenijs non potest contingere, priusquam per ætatem licuit immorari studijs, et adiungere rerum usum, et iudicium acuerre, et confirmari omni genere exercitationis. Et si autem poeta tribuit adolescenti studium rerum magnarum, et generosam indolem, in-
quiens,

Ante annos animumq; gerēs, curamq; uirilem:

Tamen ante tempus iudicium firmum de magnis rebus et perfecta doctrina nemini coningit. Sed hæc consuetudo in his scenis instituta est exercitij causa. Quare uos rogo, ut me patienter audiat, idq; officium ad conseruationem publici moris pertinere existimetis. Et quia aliquid dicendum erat, institui breuè disputationem de hac

N 4 questio.

questione: Quem ad usum arteria inuenta sunt,
 uenis meansibus per uniuersum corpus. Etsi autē
 huius explicatio tota magis petenda est à medi-
 cis: tamen cum harum materiarum initia & ele-
 menta etiam in physicis tradantur, delegi hoc ar-
 gumentum, adductus quodam studio paternae ara-
 tis, & ipsarum rerum suauitate. Quoties enim as-
 spicio & considero opificium humani corporis,
 ipsa me distributio artificiosa admonet, has (ut di-
 cam) machinas in humano corpore nequaquam
 casu, sed ab aliqua aeterna mente extitisse. Sed ue-
 nio ad questionem. Venae orientes in epate, san-
 guinem inde euehunt ad nutriendum corpus. Ar-
 teria uerò sunt uehacula spiritus: eoq; densiores
 canales sunt, ne spiritus exhalet. Graeci aiunt, no-
 men esse arterijs ab *αἴθε* & *τρυῶ*, quòd custo-
 diam balitum: hoc est, spiritum uitalem. Haec pri-
 mum ex corde oriuntur: & caput seu truncus, qui
 & amplitudine & densitate uincit reliquam pro-
 paginem, uocatur *ἀόρτη*. Huius appellationis pri-
 mum autorem aiunt Aristotelem fuisse, sumptiq;
 ferunt à uagina: quia ille canalis sit uagina similis,
 hoc est densior & amplior ceteris ramis. aiunt
 enim, *ἀόρτη* significare uaginam. Dicuntur au-
 tem rami utriusq; canalis ita conserti esse, ut pas-
 sim mutuis orificijs exilibus iungantur ad hunc
 usum, ut arteria uenis impertiant spiritum, ad ca-
 lefaciendum

lesaciendum sanguinem, ad nutriendum spiritum,
 qui ut alatur rapit sanguinē, sicut in lychno flama
 rapit alimentum ex oleo aut cera. Nam & sangui-
 nis sine vitali calore aut spiritu, non esset efficax
 ad nutriendum: & spiritus sine alimento citō ex-
 tingueretur ac deflagraret. Quā in re subit admi-
 rari imaginē diuinitus propositam, quæ admonet
 nos de nutua officiorum communicatione. Nam
 hic etsi nihil est nobilius spiritu: tamen sine benefi-
 cio alieno, & quidem sordidioris naturæ, non po-
 test durare. Ita principib. in republica opus est in-
 firmiorum officijs, summæ artes ministerijs infima-
 rum. Rursus spiritus in corde ortus, quem uehūnt
 arterie, addit uitam sanguini: sic gubernatores re-
 gunt & tueuntur populum: sic summæ artes tueri
 debent inferiores, non eas opprimere. Porrò illa
 uicijsitudo in arterijs non fit casu, sed habet guber-
 natorem, uidelicet motum cordis: quo dilatatæ ar-
 terie attrahunt, contractæ regerunt. Sed hinc
 longior disputatio nascitur, quam omitto. Porrò
 contra hanc communicationem obijcitur: Arterie
 an uideatur hæc communicatio uel necessaria, uel
 perpetua. Quia autem hæc questio plena est eru-
 ditionis, & utilis uitæ & moribus: rogo, ut eam
 dominus Decanus nobis diligentijs & ube-
 rius explicet. Dixi.